

ПОДАТКОВЕ СТИМУЛЮВАННЯ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ

Чала Вероніка Сергіївна

*кандидат економічних наук, доцент,
Придніпровська державна академія
будівництва та архітектури*

Серед низки стимулюючих механізмів, які спрямовані на формування «зеленого» зростання, розглядаються різного роду пільгові механізми. Про сучасний рівень поширення податкових пільг в якості мотиваційного інструмента розбудови глобальної зеленої екосистеми свідчать такі дані: нині при реалізації проєктів відновлювальної енергетики *податковими пільгами* активно користуються інвестори у 37 країнах світу і з року в рік неухильно зростають вартісні обсяги впроваджуваних національними урядами податкових пільг на здійснення інвестиційних капіталовкладень у сонячну енергетику.

Зокрема, у Сполучених Штатах Америки для проєктів, що передбачали початок будівництва об'єктів сонячної енергетики у 2020 р., податкові пільги на інвестиції були збільшені до 26% з подальшим зниженням до 22% для проєктів 2021 р. за умови, що об'єкти будуть побудовані до 2024 р. Тож за оцінками авторитетних експертів, подовження терміну дії і зростання вартісних обсягів податкових пільг дасть змогу вже найближчими роками залучити у сонячну енергетику Сполучених Штатів Америки додаткові 125 млрд дол. США приватних інвестицій, що стане потужним драйвером «озеленення» національної економіки [1, с. 43].

Як держава-гегемон, здатна формувати загальну архітектуру міжнародної безпекової системи та глобальних соціально-економічних і політичних відносин, Сполучені Штати Америки є також світовим лідером у застосуванні ще одного важливого інструменту податкового стимулювання зеленої економіки – *інвестиційного податкового кредиту*. Являючи собою відстрочку термінів сплати економічними суб'єктами податкових платежів, у США даний інструмент доповнюється також зменшенням для них розміру податкової бази на суму здійснених компаніями і фірмами інвестицій у зелені виробничі об'єкти й основні фонди. У такий спосіб досягається ключова стратегічна мета щодо трансформації інвестиційних капіталовкладень з високим рівнем ризику та непередбачуваністю комерційного ефекту у рентабельні активи. На досягнення цієї мети зорієнтований, зокрема, ухвалений у серпні

2022 р. Закон про зниження інфляції, який, поряд з реалізацією у державі цілої низки податкових реформ, передбачає також вкладення інвестицій у розмірі 370 млрд дол. США у боротьбу з кліматичними змінами на період до 2031 р. [2].

З цієї суми майже 271 млрд дол. США буде виділено у формі зеленого податкового кредитування за такими напрямками як: відновлювальна енергія та чиста електрогенерація (127,1 млрд дол. США, що становить 46,9% загального обсягу інвестицій, у тому числі інвестиційні податкові кредити – 64,8 млрд, податкові кредити – 62,3 млрд); чисте виробництво (36,9 млрд, 13,7%); житлова та комерційна енергетика, ефективна та чиста електрогенерація (36,6 млрд, 13,5%); атомна енергетика (30 млрд, 11,1%); нові, вживані та комерційні електромобілі (12,5 млрд, 4,6%); чиста воднева енергетика (13,2 млрд, 4,9%); альтернативні види палива та зарядка електромобілів (10,4 млрд, 3,8%); системи уловлювання вуглецю (3,2 млрд, 1,2%) та відшкодування витрат на чисту енергію (0,6 млрд, 0,2% відповідно) (табл. 1). Зокрема, податковий кредит у розмірі 30% поширюється на встановлені на дахах будинків сонячні електростанції, малі вітрові електростанції, енергозберігаючі потужності на дахах будинків та для некомерційних організацій, а також громадські сонячні електростанції для некомерційних організацій [2].

У рамках реалізації зазначеного Закону про зниження інфляції передбачається також надання податкових пільг американським виробникам сонячної і вітрової енергії на загальну суму 30 млрд дол. США. За оцінками експертів, вони дадуть змогу кожному домогосподарству Сполучених Штатів Америки щорічно заощаджувати більше 1 тис дол. США на оплаті комунальних послуг, одночасно забезпечуючи значне зниження їх енергетичних витрат та зменшення на 40% емісії CO₂ на період до 2030 р.

Ще однією перевагою Закону є чотириразове нарощування потужності сонячної електрогенерації до 2030 р. та дворазове збільшення на кінець періоду вітрової електрогенерації. У сукупності зазначені заходи забезпечать електричною енергією більше 1 млн американських житлових будинків приватного сектору. Окрім того, норми зазначеного закону, залишаючи в дії чинні податкові кредити на чисту електрогенерацію на період до 2025 р., одночасно запроваджують якісно новий вид податкової пільги для американських домогосподарств для зберігання акумуляторів ємністю понад 3 кВт / год [2].

**Запланові витрати федерального бюджету США
на податкове кредитування програм і проєктів боротьби
з кліматичними змінами у 2022–2031 рр.***

Напрямок боротьби з кліматичними змінами	Загальний обсяг фінансування,	
	млрд дол. США	% загального підсумку
Відновлювальна енергія та чиста електрогенерація	127,1	46,9
Чисте виробництво	36,9	13,7
Житлова та комерційна енергетика, ефективна та чиста електрогенерація	36,6	13,6
Атомна енергетика	30,0	11,1
Нові, вживані та комерційні електромобілі	12,5	4,6
Чиста воднева енергетика	13,2	4,9
Альтернативні види палива та зарядка електромобілів	10,4	3,8
Системи уловлювання вуглецю	3,2	1,2
Відшкодування витрат на чисту енергію	0,6	0,2
Усього	270,5	100,0

*- за окремими напрямками, млрд дол. США, % загального підсумку

Джерело: побудовано авторкою за даними [3]

Найбільш поширеними стимулюючими заходами податкової політики Сполучених Штатів Америки, які плануються та імплементуються з метою розвитку зеленої економіки, є механізми застосування податкових пільг в якості мотиваційного інструмента та інвестиційний податковий кредит. При цьому основними секторами впровадження зеленого податкового кредитування слід вважати виробництво відновлювальної енергії та чисту електрогенерацію; житлову та комерційну енергетику; атомну енергетику.

Список використаних джерел:

1. Зеленая экономика и зеленые финансы: учебное пособие [Порфирьев Б. Н. и др.] / Под ред. акад. Б.Н. Порфирьева. Санкт-Петербург.: Изд-во «МБИ», 2018.
2. Yanes-Barnuevo M. Clean Energy Tax Credits Get a Boost in New Climate Law, Environmental and Energy Study Institute, September 9, 2022. URL: <https://www.eesi.org/articles/view/clean-energy-tax-credits-get-a-boost-in-new-climate-law>.
3. Bertrand S. How the Inflation Reduction Act and Bipartisan Infrastructure Law Work Together to Advance Climate Action? Environmental and Energy Study Institute, September 12, 2022. URL: <https://www.eesi.org/articles/view/how-the-inflation-reduction-act-and-bipartisan-infrastructure-law-work-together-to-advance-climate-action>.